

Nye Rogaland Teater og Stavanger museum

Søknad om tilskudd til nasjonale kulturbygg – statsbudsjettet for 2025
Stavanger, 20. desember 2023

Stavanger
kommune

Rogaland
fylkeskommune

Forord

**Kort fortalt
s. 3–4**

**Hvem er institusjonene
og hva trenger de?
s. 5–13**

**Hva skal vi bygge og
hvilke hensyn må vi ta?
s. 14–20**

**Hvorfor bygge sammen
og hvilke muligheter
kan det gi?
s. 20–24**

**Hvordan finansiere og
hva er videre
framdrift?
s. 25–30**

Rogaland Teater og Stavanger museum har i mer enn 100 år gitt innbyggerne store kunst- og kulturopplevelser på Kannikhøyden i Stavanger sentrum. Ulike ombygginger har resultert i et bygningsmessig lappeteppe med stort behov for fornyelse. De to institusjonene trenger større og mer tidsriktige lokaler for å utvikle det kunstneriske og kulturelle tilbudet, og ønsker sammen å skape en kulturell møteplass i et attraktivt parkområde på Kannikhøyden.

Byen og regionen stiller seg samlet bak satsingen som vil løse de store utfordringene teater og museum står i. Konseptvalget er vedtatt av Stavanger kommunestyre, Rogaland fylkeskommune og styrene i Rogaland Teater og MUST – Museum Stavanger.

Byggeprosjektet Nye Rogaland Teater og Stavanger museum inngår i kultur- og byutviklingsprosjektet Akropolisvisjonen, der Kannikhøyden med sine monumentalbygg og parkanlegg ses i en større sammenheng og bidrar til sentrumsutvikling. Gjennom gjenbruk av de historiske bygningene ivaretas de kulturhistoriske verdiene og områdets identitet. Nye bygg legges til østsiden av tomten der Sentrumsplanen åpner for bygg i tilsvarende høyde også på nærliggende tomter.

Utbyggingen gir nye muligheter for sambruk og samarbeid mellom teateret og museet med en særlig satsing på barn og unge. De nye arealene vil være tilrettelagt for produksjon og formidling av kunst og kultur av høy kvalitet.

Stavanger kommune har i 2023 modnet det vedtatte konseptvalget, og redusert utbyggingsareal, kostnader og usikkerhet knyttet til institusjonenes funksjonsbehov. I 2024 vil reguleringsprosessen med vedtatt planprogram settes i gang og arkitektkonkurranse utlyses. Stavanger kommune søker nå om statlig bidrag til den videre prosjektutviklingen i 2025 og etterfølgende investeringsbidrag.

*Sissel Knutsen Hegdal
Ordfører, Stavanger kommune*

*Inger Østensjø
Styreleder, Rogaland Teater*

*Sverre Uhlving
Styreleder, MUST*

Stavanger, 20. desember 2023

Kort fortalt: Nye Rogaland Teater og Stavanger museum

Rogaland Teater og Museum Stavanger (MUST) holder til i historiske, men utdaterte bygg på Kannikhøyden i Stavanger sentrum. De to naboene har nå gått sammen om en felles utbygging som legger til rette for sambruk og samhandling.

Institusjonene trenger arealer som ivaretar publikum og er tilrettelagt for effektive arbeidsprosesser og gode arbeidsforhold. Teateret har behov for moderne scener med økt publikumskapasitet og egnede rom for barne- og ungdomsteateret. Museet har behov for lokaler som er egnet for moderne museumsdrift og inviterer til dialog med publikum.

Prosjektet er et resultat av en rekke utredningsarbeider som startet i 2010. Felles konsept ble utformet i 2022 og videre modnet i 2023. Totalt er over 40 alternativer vurdert i utredningsarbeidet.

Det vedtatte konseptet bygger på gjenbruk av de historiske bygningene og en revitalisering av Kannikhøyden. Utbyggingen skal gi tidsriktige fasiliteter for institusjonenes samfunnsoppdrag og gi grunnlag for økte inntekter innenfor nøkterne rammer for investerings- og driftskostnader.

Modningen av konseptet har redusert utbyggingsvolumet over bakkeplan med 17 prosent for å begrense tomtebelastningen. Funksjoner uten dagslys krav er lagt under bakken, administrasjonslokaler er lagt til nabotomten, og fellesverksted og lager er flyttet ut av området. Samlokalisering av scenene, prioritering av publikumsfunksjoner og vekt på sambruk logistikk sikrer at publikumstilbudet kan opprettholdes.

Prosjektet i tall

- Brutto utbyggingsareal: 23 140 kvadratmeter
- Kostnadsramme (P85): 3,26 milliarder kroner eks. mva.
- Søknaadssum 2025: 10 millioner til utredningskostnader i 2025 og minimum 1/3 av P85 av kostnadsramme på beslutningstidspunkt
- Prosjektmidler 2024: 9 millioner kroner

2010–2015		2016–2019		2021–2023	2024-2025	2026+
Visjonsdokument Rogaland Teater	Strategiplan Museumsløft	Konseptvalgutredning Rogaland Teater	Mulighetsstudie Teater i Kannik	Stedsanalyse av Kannikhøyden	Reguleringsplan	Forprosjekt
Romprogram Rogaland Teater	Romprogram MUST	Kvalitetssikring (KS1) Rogaland Teater	Mulighetsstudie Akropolisvisjonen	KVU nytt teater- og museumsbygg	Arkitektkonkurranse	Kvalitetssikring
	Mulighetsstudie Museumsparken			Volumreduksjoner og optimalisering		Byggeprosjekt

Kort fortalt: Hva får byen og regionen?

Nye Rogaland Teater og Stavanger museum gir publikum et bredere og utvidet teater- og museumstilbud. Det legges vekt på sambruk og samarbeid. Alle gis mulighet til å delta og oppleve det nye bygget, som har egne arealer tilrettelagt for barn og unge.

Den planlagte løsningen inkluderer tre moderne teaterscener og full produksjonslinje med god logistikk. Støttefunksjonene og to av salene vil være tilrettelagt for repertoarteater. Publikum vil få et bredere teatertilbud med større utvalg i produksjoner og flere forestillinger.

MUST gis større og mer fleksible utstillingsarealer som oppfyller krav til brann- og tyverisikring, klimakontroll og lyseksponering. Arealer til samlingsforvaltning, utstillingsproduksjon og nærmagasin vil betjene alle MUSTs anlegg. Publikum vil oppleve nye utstillinger hyppigere samt utstillinger som ikke tidligere har vært mulig å tilby i regionen.

God logistikk mellom funksjonene og felles arealer for enkelte publikums- og ansattfunksjoner skaper møteplasser på tvers av institusjonene. Universell utforming, sikkerhet og arbeidsforhold forbedres av nybygg som oppfyller gjeldende krav til arbeidsmiljø, brannforskrifter og tilgjengelighet.

De kulturhistoriske byggene ivaretas og brukes i tråd med sine opprinnelige formål. Løsningen følger Sentrumsplanens føringer for utvikling av området som helhet. Riving av tilstøtende bygg vil synliggjøre de historiske bygningene og åpne museumsparken mot Fylkeshusets park. Utbyggingen gir publikum en åpen og inkluderende møteplass på Kannikhøyden som er gratis tilgjengelig for allmenheten store deler av dagen.

Planoppstart skal varsles for å avklare innsigelser før arkitektkonkurransen og reguleringsplanen gjennomføres.

Mot sørvest vil de historiske bygningene være fremtredende og skape en ramme rundt teater- og museumsbygget. Nybygget er lagt i områdets skyggeside mot nordøst, slik at områder med bedre solforhold kan benyttes til uteareal.

Om Rogaland Teater

Rogaland Teater er et sted der det nye skapes, og der det kjente blir nytt. Teateret skal være et sentrum i kunsten, for mennesker, av mennesker og til mennesker.

Repertoaret består av en blanding av moderne og klassisk dramatik fra inn- og utland, komedier, musikaler og barne- og familieforestillinger.

Teateret har 112 årsverk, av disse 78 årsverk innen kunst- og kulturfag. Høydeforskjeller og plassering av Hovedscenen (350 seter), Teaterhallen (140 seter), Intimscenen (80 seter) og Kjellerteateret (80 seter) vanskeliggjør logistikken, og ingen av scenene har sidescener.

Samlokalisering av alle teaterets funksjoner, inkludert snekkerverksted, malersal og smie, utnytter effektiviteten i produksjonslinjen til tross for krevende bygningsmasse.

Ved hjelp av en tilpasset repertoarmodell har teateret siden 2017 tilbudt en større bredde i produksjoner, og flere forestillinger. 70–80 prosent av billettene selges ut. I 2023 har teateret 466 forestillinger og 21 produksjoner.

Rogaland Teater skal, med sine kunstneriske ambisjoner, energi og skaperkraft, være et kulturelt nav i regionen. Teateret er en viktig talentutvikler og skal være et nasjonalt kompetansesenter for barne- og ungdomsteater.

Øke tilbudet av scenekunst til regionens befolkning

Da teateret åpnet på slutten av 1800-tallet, var det færre enn 30 000 innbyggere i Stavanger. Teateret bestod av hovedscenen, som med benker og ståplasser hadde plass til 500 personer.

Teateret har siden utvidet med de tre mindre scenene intimscenen, kjellerteateret og teaterhallen, men økning i publikumskapasitet har ikke tilsvart femdoblingen i innbyggertall.

I 1890 delte 57 innbyggere på ett teatersete

I 2023 er det 226 innbyggere per teatersete

Et unikt aktivitetstilbud til barn og ungdom

Rogaland Teater har drevet fast barne- og ungdomsteater (BUT) siden 1957. BUT har 300 medlemmer som deltar i undervisningen, og må årlig si nei til 300–400 søkere på grunn av plassmangel.

Barne- og ungdomsteatret er et fritidstilbud for barn og unge fra andre trinn på barneskolen og ut videregående skole. Her produseres forestillinger med og for barn og unge i en profesjonell setting. Oppsetningene til BUT er svært populære og mange barn og unge får sitt første møte med teateret gjennom disse forestillingene, enten på scenen eller i salen.

BUT-klubben er åpen for alle, og gir sine medlemmer teaterfaglig, praktisk og prosessorientert opplæring. Det er loddtrekning ved utvelgelse av medlemmer. BUT arbeider med å øke mangfoldet i klubben, og samarbeider blant annet med Johannes læringscenter.

Tilgjengelighet og mangfold

Teateret skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle. Så langt det er mulig innenfor byggets begrensninger legges det til rette for besøk for alle publikumsgrupper.

Én av teaterets fire scener er i dag utilgjengelig, mens de tre øvrige er delvis tilgjengelige for bevegelseshemmede. Ansattarealer er ikke universelt utformet og utilgjengelig for bevegelseshemmede.

Det er tilrettelagt lydsystem for hørselshemmede på alle dagens scener. Tegnspråktolkning tilbys på utvalgte forestillinger i dag, og kan utvides med nye moderne scener.

Teateret ønsker å speile mangfoldet i samfunnet, for å gi større bredde og nå ut til flere. Det jobbes systematisk med mangfold og inkludering både blant publikum, ansatte, samarbeidspartnere og kunsten.

Fra forestillingene Kvakk!?, Macbeth og Fanny & Alexander. Foto: Stig Håvard Dirdal, Grethe Nygaard.

Framtidens teatertilbud – mer drama i hverdagen

Fornyelse og utbygging av Rogaland Teater vil gi bedre rammer for fleksibilitet og utvikling i kunstnerisk utfoldelse og kompetanse.

Det nye bygget vil være tilrettelagt for repertoarteater og utformet for ulike oppsetninger. Publikum gis et bredere tilbud med større utvalg i produksjoner og flere forestillinger, og BUT kan ta imot flere medlemmer.

850 seter fordelt på tre scener med tilhørende støttefunksjoner på samme nivå gir effektiv produksjonslinje og god flyt. Nærlagring av kulisser øker fleksibilitet og muliggjør høyere aktivitet på tre moderne scener enn på dagens fire scener. Ved større oppsetninger kan Zetlitzsalen i Stavanger konserthus med sine 800 plasser benyttes.

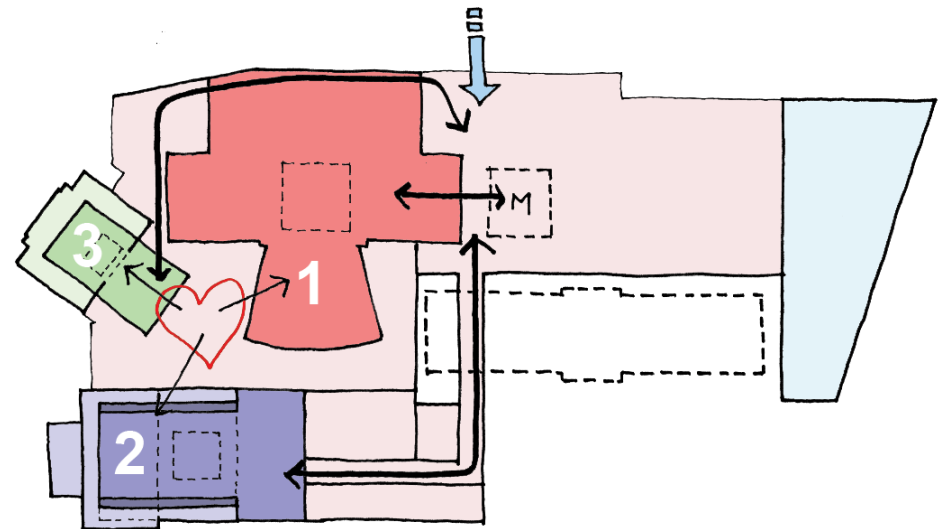
Alle publikumsområder, ute og innendørs, vil være universelt utformet og teatertilbudet blir tilgjengelig for alle uavhengig av funksjonsnivå.

Scene 1:

Hovedscenen blir en moderne teaterscene med scenetårn og bak- og sidescener med om lag 550 sitteplasser.

Scene 2 og 3:

Multifunksjonelle teaterscener ("black box") med mulighet for ulike oppsett av publikum og scene. Scene 2 får 184–228 sitteplasser og scene 3 får 89–144 sitteplasser.

Optimalisert løsning 3 Scener

Teateret vil nå ut til flere ved å øke antall produksjoner, forestillinger og gjenopptakelser

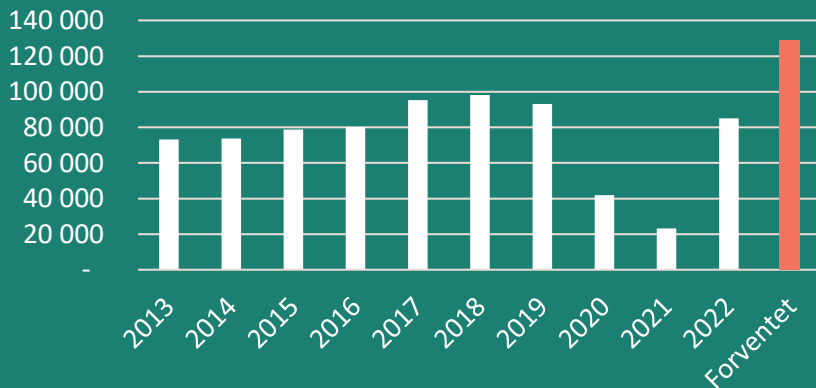
Mer egnede lokaler vil muliggjøre en økning i teaterpublikummet. Forventet publikumstall spenner fra 109 000 til 135 000.

Teateret har hatt jevn publikumsøkning fra omtrent 70 000 besøkende i 2013 til 85 000 i 2022. De tre årene før pandemien hadde teateret i gjennomsnitt 95 000 årlig besøkende.

Teateret forventer mer enn 40 prosents økning i publikumstall i nytt bygg, gitt dagens aktivitetsnivå, gjennom optimalisering av tilbudet i en repertoarmodell. Produksjoner med høyt besøk får flere forestillinger, og produksjoner med lavt besøk får færre. Høyere setekapasitet vil også øke inntjeningsmuligheter på forestillinger med stor etterspørsel.

Publikum

Forventet etter åpning av nytt bygg: 119 000 – 135 000 besøkende per år

Regjeringen vil legge til rette for

- produksjon og formidling av ulike musikk- og scenekunstuttrykk av høy kvalitet over hele landet,
- kunstnerisk utvikling og fornyelse av musikk- og scenekunstuttrykk og
- et musikk- og scenekunsttilbud som er tilgjengelig for et bredt og mangfoldig publikum

Utvikling i antall årlig besøkende ved Rogaland Teater i 2013–2023 og forventet årlig besøkstall etter åpning av bygg.

Om Museum Stavanger (MUST)

Museum Stavanger (MUST) er et av Rogalands største museer og består av ni museumsanlegg, to fartøy og ornitologisk stasjon. Kombinasjonen av kunst-, natur-, kultur-, sjøfarts- og industrihistorie gjør det til et unikt museum i norsk sammenheng, og MUST har regionalt ansvar for alle kulturminner under vann.

MUST skal fremme interessen og forståelsen innen kultur- og naturhistorie, sjøfart og industri og kunst. MUST skal ivareta og utvikle museets samlinger, drive forskning, dokumentasjon og formidling i henhold til gjeldende statlige føringer. MUST er med i flere nasjonale museumsnettverk, og samarbeider bredt med andre kultur- og kunnskapsinstitusjoner lokalt, regionalt og nasjonalt.

MUST vektlegger den særegne opplevelsen i å se og sanse historiske gjenstander, kunst og naturhistoriske preparater. MUST forvalter 20 bygg, 1320 000 gjenstander og regionens viktigste kunstsamling, og har det eneste naturhistoriske museet på Sørvestlandet. Museets kjerneverdier er raus, relevant og radikal.

IDDIS i Gamle Stavanger. Nybygg, gjenbruk, transformasjon og sambruk.
Foto: Fredrik Refvem.

Fellestjenester ved Stavanger museum:

Hovedadministrasjon MUST
Samlingsforvaltning
Byggforvaltning og tekniske tjenester
Nærmagasin

Andre fellestjenester:

Fjernmagasin på Åmøy
Eksterne lager

Helårsåpne anlegg:

Stavanger museum
IDDIS Norsk grafisk museum og
Norsk hermetikkmuseum
Stavanger maritime museum
Stavanger kunstmuseum

Øvrige sesongåpne museer og fartøy:

Ledaal
Bredablikk
Holmeegenes
Utstein kloster
Stavanger skolemuseum
Anna af Sand (fartøy)
Wyvern (fartøy)
Revtangen ornitologiske stasjon

Stavanger museum med Norsk barnemuseum

Museet byr på varierte opplevelser med sin kombinasjon av kulturhistorie, naturhistorie og barndomshistorie.

Stavanger museum formidler byens historie og naturhistorie og legger vekt på å formidle kunnskap om og engasjement for den lokale, nære naturen. Norsk barnemuseum har en unik rolle i å formidle historien om barndom i Norge, og tilbyr attraktive og lærerike opplevelser for barn fra barnehagealder og oppover.

Museet er en arena for mangfold og inkludering, og bidrar til faktabaserte diskusjoner i samfunnet. Målgruppen er lokalbefolkning, turister og småbarnsfamilier. Begrenset kapasitet er en utfordring for det populære tilbudet for barnehagegrupper og skoleklasser. Det prisbelønte formidlingsprogrammer «Supersans» er rettet mot barn med funksjonsvariasjoner i tilrettelagte avdelinger.

Fra utstillinger og aktiviteter i Stavanger museum. Foto: MUST

Stavanger museum ivaretar MUSTs fellestjenester

Utbyggingen på Kannikhøyden blir senter for flere av MUSTs aktiviteter. Utviklingen av rom- og funksjonsprogrammet legger til rette for effektiv drift og god utnyttelse av alle MUSTs anlegg.

Sikring mot brann, tyveri og skadedyr, godt inneklima og tilpassede lysforhold er vektlagt i utformingen av de nye museumsarealene. Videre prosjektering vil ivareta hensyn til internasjonale standarder og de til enhver tid gjeldende sikkerhetskrav fra museer i inn- og utland, samt krav til statsgaranti ved innlån, for å muliggjøre utstillinger av sensitive gjenstander fra egne samlinger og innlån av enkeltgjenstander eller hele utstillinger.

Verkstedene skal samles og flyttes fra dagens tre lokasjoner til låven på det historiske anlegget Ledaal, som MUST eier.

MUST satser på kunnskapsproduksjon, vitenskapelig publisering og samarbeid med andre forsknings- og forskningsformidlingsinstitusjoner. MUSTs bibliotek er i dag lokalisert ved Stavanger museum. Det vil undersøkes om bibliotektilbudet for MUST, Rogaland Teater og Arkeologisk museum kan samordnes og gjøres mer tilgjengelig.

Helhetlig utvikling av MUST – fellestjenester og mer tverrfaglighet

Nye lokaler for samlingsforvaltning og produksjonslinje vil effektivisere arbeidet ved alle MUSTs museer. Samtidig utvider MUST publikumstilbudet ved Stavanger maritime museum og vektlegger mer tverrfaglighet i utstillinger og formidling.

Avdeling for samlingsforvaltning, lokalisert på Stavanger museum, har ansvar for arbeid med alle samlingene i produksjonslinjen med unntak av Stavanger kunstmuseum. Det er i dag svært begrensede arealer til å ta imot, rengjøre, registrere, dokumentere, fotografere, pakke og forberede gjenstander til utstillinger. Nye lokaler som tilfredsstillende tekniske og arbeidsmiljømessige krav vil effektivisere og forenkle utstillings- og samlingsarbeidet ved alle MUSTs museer.

Kapasiteten på eksisterende magasin er sprengt, særlig for Stavanger kunstmuseum. Nye magasinfasiliteter på Kannikhøyden skal ivareta behov for tekstilmagasin, fryselager og annet fra hele MUST og supplere fjernmagasinet på Åmøy. Det er planlagt et nærmagasin tilknyttet produksjonsarealene, og det skal utredes åpent magasin som kan gi publikum innsyn i museumsarbeidet. MUST har et eksternt lager som vil videreføres.

Stavanger maritime museum, som er MUSTs hovedanlegg i ved Vågen sentrumskjernen, har også stort rehabiliteringsbehov. Byggene eies av Stavanger kommune og preges av omfattende vedlikeholdsetterslep. Stavanger kommuner jobber med rehabiliteringsarbeidet.

Større og mer egnede arealer til utstilling og formidling vil gi økt publikumskapasitet på Stavanger maritime museum. Stavanger museum og Stavanger maritime museum skal utfylle hverandre, og arbeide tverrfaglig med formidlingen av byhistorie, hav og natur for å gi ny inngang til fortellingen om byen, regionen og menneskene her.

I arealplanene er 300 kvadratmeter utstillingsareal flyttet fra utbyggingsprosjektet på Kannikhøyden til Stavanger maritime museum. En forutsetning for planene er at utbyggingen på Kannikhøyden ivaretar MUSTs behov for arealer til samlingsforvaltning og utstillingsproduksjon.

Et rehabilitert og fornyet Stavanger maritime museum vil gi utvidede publikumsarealer til både utstillinger og annen formidling samt bevaring av unike kulturmiljøer med sjøhus i Stavanger sentrum.

Flere utstillinger, mer aktivitet og bedre tilgjengelighet

Det nye teater- og museumsbygget gjør at MUST kan tilby flere engasjerende utstillinger, mer aktive opplevelser og hyppigere utskifting av temporære utstillinger. Museet blir også mer tilgjengelig for alle.

Moderne fleksible utstillingssaler gjør at publikum kan oppleve nye utstillinger hyppigere, samt oppleve utstillinger som tidligere ikke har vært mulig å tilby i regionen. Det vil programmeres tverrfaglig, og vises utstillinger innen både natur, kunst og kulturhistorie.

Det nye utstillingsarealet vil kunne benyttes av alle museets avdelinger og fungere som et temporært tilleggsareal for Arkeologisk museum. Nye saler vil gi MUST muligheten til å formidle større deler av samlingen, og gir publikum økt kjennskap til regionens kultur- og naturhistorie.

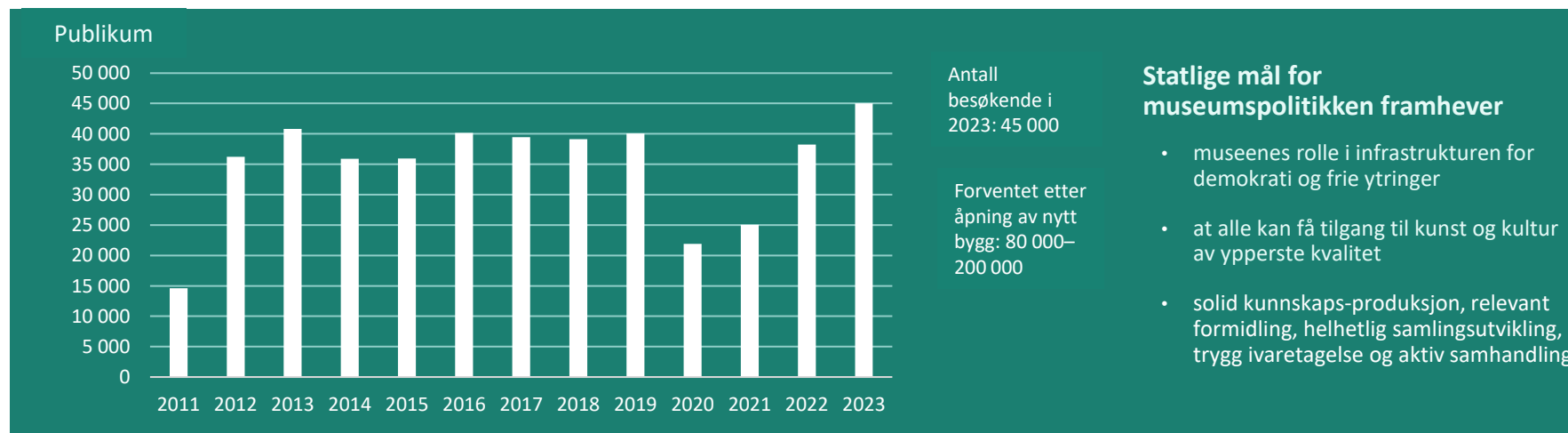
Det historiske museumsbygget er en museumsgjenstand i seg selv og vil rehabiliteres og fornyes. Med nye formidlingsgrep kan det vises utstillinger som særlig kan knyttes til Stavangers historie. Oppgradering av gammelt bygg og nytt tilbygg vil gjøre museet tilgjengelig for alle, uavhengig av funksjonsnivå.

Et bedre museumstilbud tiltrekker flere besøkende

Et bedre museumstilbud vil gjøre at opptil fem ganger så mange besøkende tar turen til Stavanger museum.

MUST forventer mellom 80 000 til 200 000 årlige besøkende etter åpningen av nytt teater- og museumsbygg. Dette tilsvarer mellom en dobling og femdobling av dagens publikumstall, som er i underkant av 40 000 årlig. Med unntak av pandemiårene har MUST hatt et årlig gjennomsnitt på i underkant av 200 000 besøkende de siste ti årene.

Det stilles andre krav til museumsbesøk i dag enn hva det historiske museumsbygget kan innfri. De nye arealene vil få en utforming som muliggjør deltakelse og aktivitet fra publikum. Aktivitetsrom og små verksted vil knyttes sammen med utstillingene, og publikum kan lære gjennom utforskende metoder. Leke- og læringsarealer vil være tilrettelagt for barn, barnefamilier og barnehage- og skolebesøk. MUST er i gang med å se nærmere på hvordan åpne magasin kan gi mer innblikk og deltakelse i museumsarbeidet.

Utvikling i antall årlig besøkende ved Stavanger museum i 2011–2023. MUST forventer mellom en dobling og femdobling av dagens publikumstall etter åpningen av nytt bygg

Utdatert bygningsmasse for drift og publikum

Teateret har dårlig kapasitet på verksteder og i kantine. Byggene har for lave luftmengder, for små arealer og trange ganger, og scenene er plassert på ulike etasjenivå. Administrasjonsarealer er ikke universelt utformet.

Hovedscenen mangler side- og underscener, og øvrige scener mangler nødvendige støttefunksjoner. Lydsmitte mellom scenene hindrer samtidige forestillinger, og det er trafikkstøy på scenen i Teaterhallen.

Teateret har begrenset tilgjengelighet for publikum, og scenene tilfredsstillende ikke krav til universell utforming eller tilgjengelighet. Hovedscenen har krevende siktlinjer og lite benplass for publikum. Alle scenene har utilfredsstillende ventilasjonssystemer.

Teateret risikerer driftstans om ikke brannsikkerheten og ventilasjonen utbedret.

Museet har ikke egnede utstillingsarealer eller lokaler til publikumsverksted. Krevende infrastruktur begrenser publikumskapasitet ved populære arrangement, som det årlige «Museumsnatt», og legger også begrensninger for tilbudet for skoler og barnehager.

Museet har ikke egnede arealer til samlingsforvaltning, utstillingsproduksjon, oppbevaring og administrasjon. Det er heller ikke nærmagasin, og museumsbygget mangler nærmagasin og moderne verksted med lager. Dagens bygg tilfredsstillende ikke krav til sikring mot brann og tyveri, klimakontroll og lyspåvirkning.

Museet har ikke universell tilgjengelighet for gjester og ansatte. Mangler ved brannsikkerheten utgjør en reell risiko og begrenser publikumstallene i den daglige driften og spesielt ved store arrangementer.

Det tekniske anlegget ved både teateret og museet er utdatert og underdimensjonert for dagens bruk.

Lang kø for å komme inn på Museumsnatt på grunn av byggets kapasitetsbegrensninger.
Foto: MUST

Manglende universell utforming for å komme inn på museet.
Foto: Multiconsult

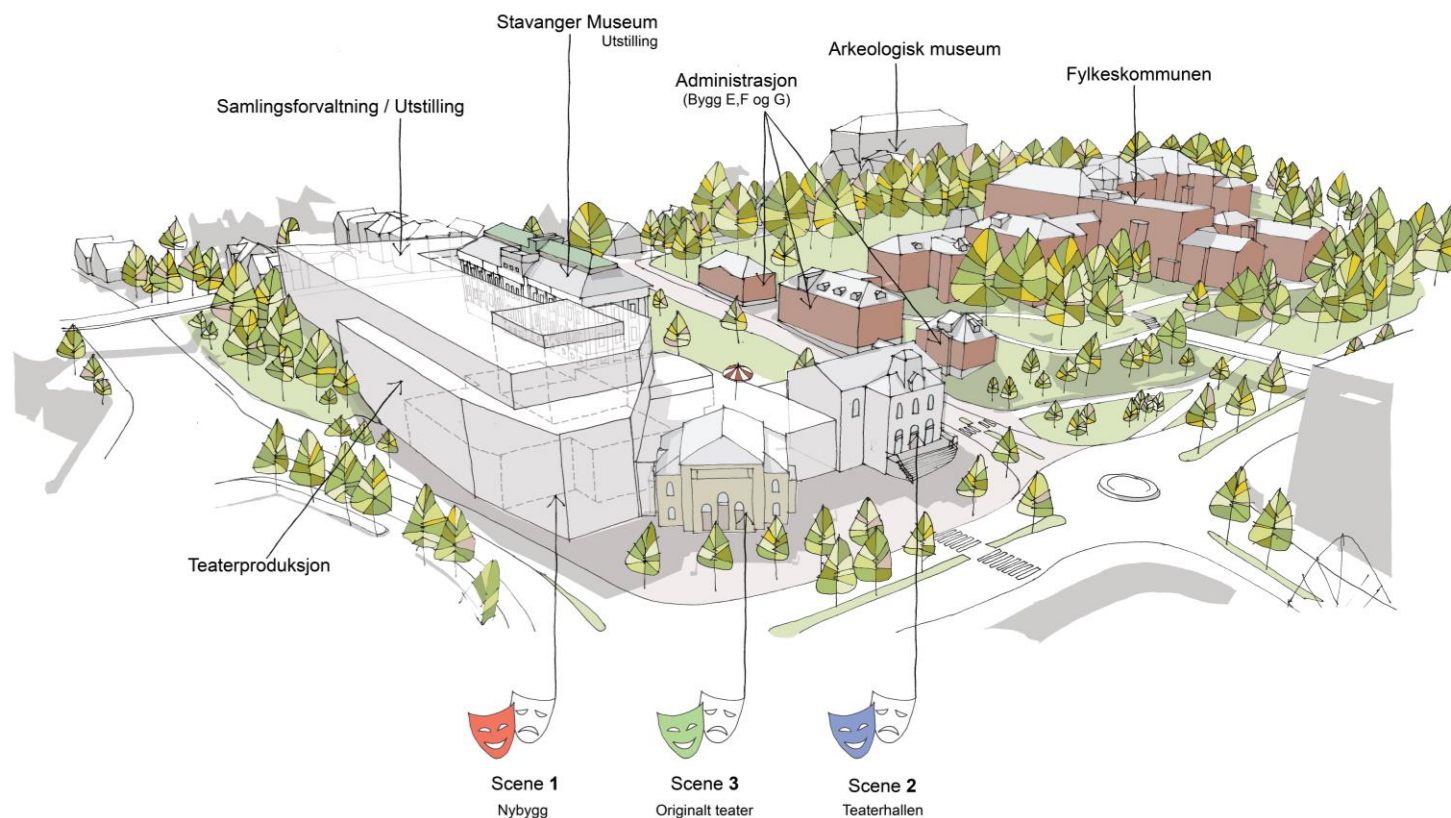
Planlagt utbygging og fornying av Rogaland Teater og Stavanger museum

Den planlagte løsningen inkluderer tre teaterscener og full produksjonslinje for teateret, nye utstillingssaler og løsninger for nærmagasin og samlingsforvaltning for museet, samt felles møterom og åpne publikumsareal på tvers av institusjonene.

God logistikk mellom funksjonene og felles arealer for enkelte publikums- og ansattfunksjoner skaper møteplasser på tvers av institusjonene. Utbyggingen er et samspill mellom vern, gjenbruk og nybygg, og innebærer utbedrede museumsfunksjoner og teaterproduksjonslinje, samt stor grad av sambruk. Universell utforming, gode arbeidsforhold, effektive arbeidsprosesser og logistikk forbedres av nybygg som oppfyller gjeldende krav til arbeidsmiljø, brannforskrifter og tilgjengelighet.

Nybygget er lagt til det området på tomten som har dårligere solforhold og mer trafikkstøy. Det vurderes at ulemper ved fortetting øst på tomten mer enn oppveies av at vestsiden frigjøres, og at det anlegges et parkområde i sammenheng med nabolomtens grøntområde. De eldste historiske verdiene i området blir bevart, og det blir tilbudt nye og større møteplasser både inne og ute.

Den planlagte utbyggingen inkluderer også at institusjonene tar i bruk Rogaland fylkeskommunes bygg på andre siden av veien for museet for å spare kostnader og begrense utbyggingsvolum på tomten. Disse byggene må først rehabiliteres, men kan deretter brukes til ansattfunksjoner som kontorer og kantine.

Et felles teater- og museumsbygg

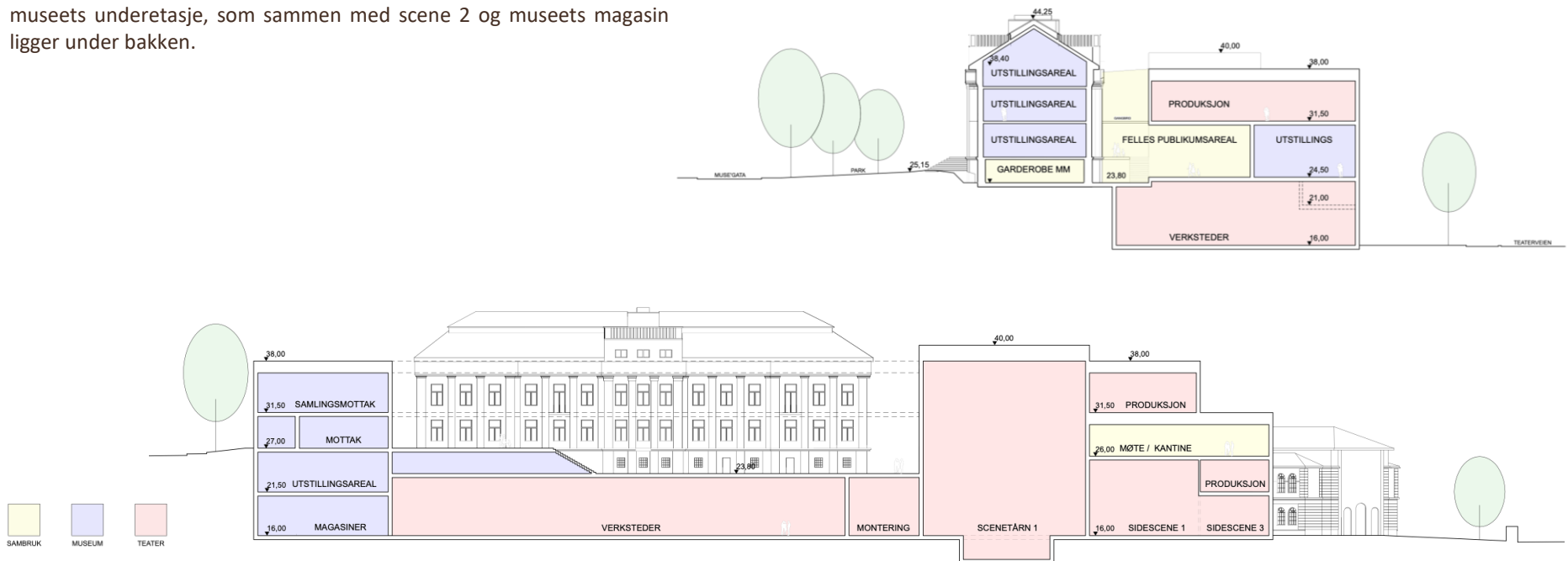
Nybyggets første etasje er i hovedsak tiltenkt teateret, foruten et magasinareal tilhørende museet. Den nye, moderne hovedscenen er planlagt i nybygget, øst på tomten. Hovedscenen deler støtte- og publikumsfunksjoner med de to andre scenene, som derfor er planlagt i nærheten av hverandre. Scene 2 og scene 3 er planlagt som fleksible teatersaler (black box) og legges henholdsvis under dagens teaterhall og i eksisterende teatersal.

Plassering av sidescener, verksteder for de større sceneinstallasjonene og andre av teaterets støttefunksjoner på samme plan vil gi god intern produksjonsflyt. Verkstedene vil ha tilkomst for lastebiler fra gateplan fra Teaterveien. For øvrig ligger store deler av bebyggelsen på denne siden under bakken.

Nybyggets andre etasje vil ligge på nivå med terreng mot Muségata i vest og er tiltenkt hovedinngang og vrimleareal for publikum. Garderober og støttefunksjoner for publikum er lagt til det bevarte museets underetasje, som sammen med scene 2 og museets magasin ligger under bakken.

Nybyggets tredje etasje er planlagt som museets hovedplan, med store utstillingsarealer og nytt og effektivt mottak. Etasjen er også tiltenkt felles formidlingsarealer og møterom som kan brukes av begge institusjonene, samt eksternt til skoler og utleie i forbindelse med arrangementer. Etasjen inneholder serveringsarealer som kan tilknyttes takterrasse og parkareal mot Muségata.

Nybyggets fjerde etasje er tiltenkt øvingslokaler og andre støttearealer for skuespillerne samt utvidelse av museets utstillingslokaler, ny produksjonslinje og arealer til forvaltning og forskning. Samlingsforvaltningen er tenkt åpnet for publikum. I den bevarte museumsbygningen er det utstilling som i dag. Nybygget og det bevarte museumsbygget er foreslått forbundet med innvendige broer/ramper.

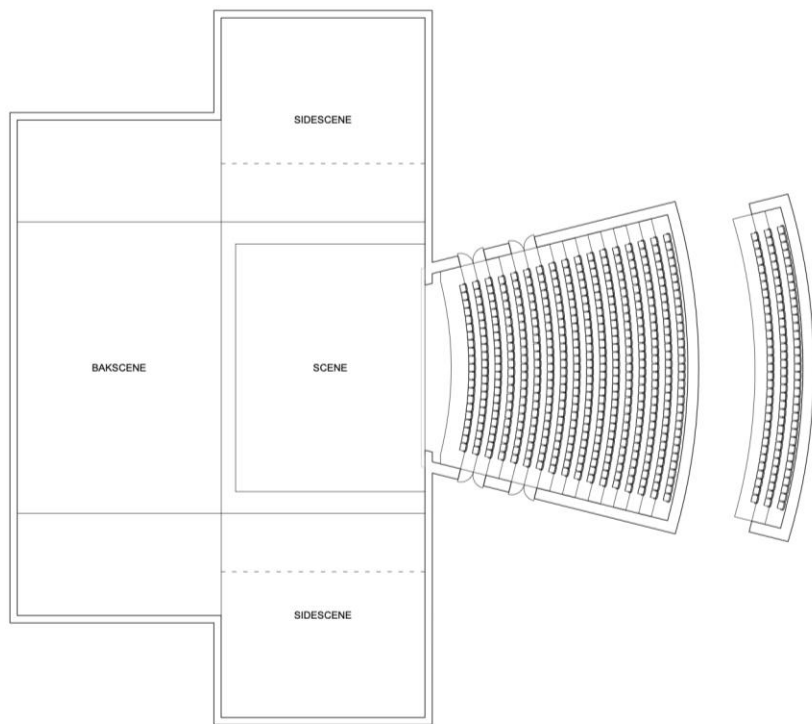
Tre moderne scener med økt publikumskapasitet

I den presenterte løsningen kan teateret samle hovedfunksjonene som scener, sidescener og verksteder på ett plan. Det vil gi optimal flyt mellom produksjon og forestilling. Øvrige støttefunksjoner vil plasseres med gode vertikale og horisontale transportveier.

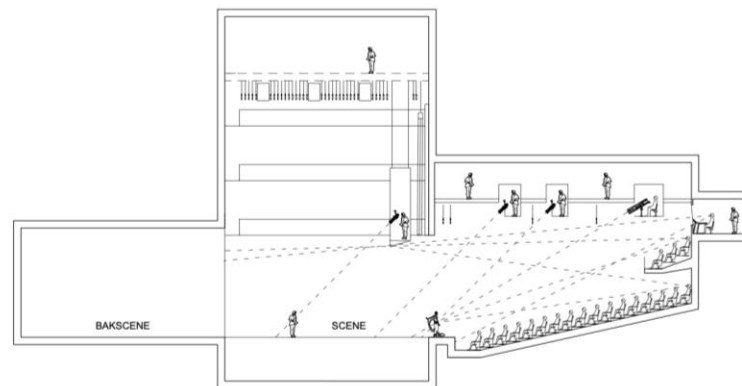
Løsningene for de tre planlagte scenene er optimalisert av teateringeniør.

Scene 1 – ny hovedscene

Scene 1 er den nye hovedscenen. Den er planlagt for de største produksjonene med fullverdig scenetårn, bak- og sidescener og gode sikt- og lydforhold for publikum. Antall sitteplasser: ca. 550.

Hovedscene/Scene 1 plan

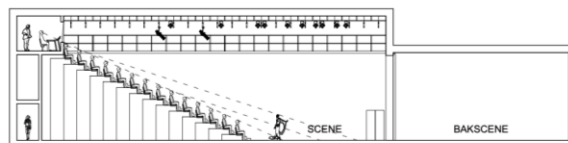
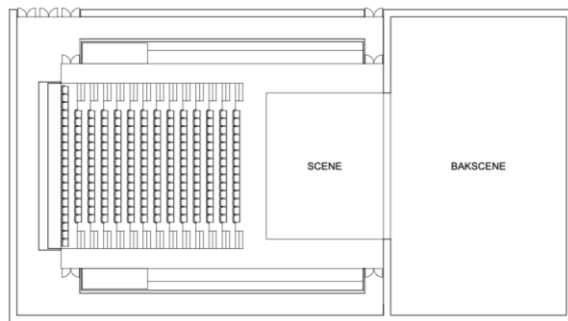
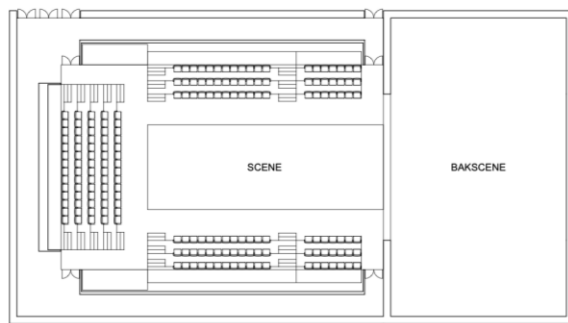
Hovedscene/Scene 1 snitt

Tre moderne scener med økt publikumskapasitet

Scene 2 – gjenbruk av Teaterhallen

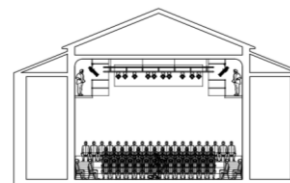
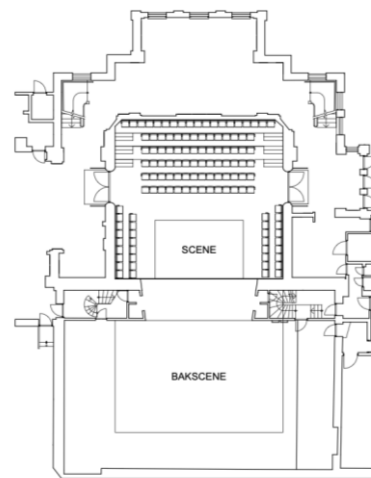
Scene 2 er tenkt plassert inn i Teaterhallen. Den er planlagt som en fleksibel scene for mellomstore oppsetninger. Scene 2 har uttrekkbare amfi med plass til opp mot 220 personer.

Scene 2

Scene 3 – gjenbruk av eksisterende teaterbygg

Scene 3 er planlagt plassert i det eksisterende teaterbygget der dagens hovedscene er. Det er en fleksibel scene for mindre oppsetninger, og gir muligheter for variasjon av publikum- og sceneoppsett med opptil 144 sitteplasser.

Scene 3

Illustrasjoner: FullScale GMBH.

Avklaringer grensesnitt, byggteknikk og plan

Grensesnitt mot vei og nabolomter og ekstern logistikk

- Prosjektet har tett dialog med Rogaland fylkeskommune. Endelige avklaringer om rammebetingelser må vente til berørte myndigheter har kommet med sine merknader etter varslet planoppstart.
- Grensesnitt mot vei, nabolomter og ekstern logistikk vil detaljeres videre når konkret løsningsforslag foreligger.

Grunnundersøkelser og eksisterende infrastruktur i grunnen

- Grunnundersøkelse utført på museumstomten viser kort avstand til fjell i grunnen. Dette stemmer godt overens med det som er lagt til grunn i de byggetekniske beregningene og kostnader til grunnarbeid. Berggrunn består av fyllitt.
- I tillegg er det utført seks seismiske profiler av området som sammen med prøveboringene danner grunnlaget for en bergmodell med terrengoverflate og dybder til berg.

HMS, beredskap og sikring

- Det er utarbeidet et notat med innspill fra Statsbygg.
- I forprosjektet vil det gjøres en sikringsrisikovurdering og utarbeides et sikringskonsept.

Klima- og miljøavklaringer

- Det er utarbeidet et notat i samråd med klima- og miljøavdelingen i kommunen.
- De nye byggene vil følge miljøstandarder som eierkonstellasjonen enes om. Kostnadene er basert på dagens miljøstandard (f.eks. nullutslipp ved biodiesel, men ikke elektrifisert).
- Det er særlig positivt for klima og miljø at prosjektet tar i bruk eksisterende bygg.
- Prosjektet bør tidlig gå i gang med ombrukskartleggingen av det som skal rives.
- I forprosjektet vil det utarbeides et energikonsept og det kan med fordel utarbeides et klimagassbudsjett.

Omtrentlig områdeavgrænsning av undersøkt område

Fotavtrykk byggegrop

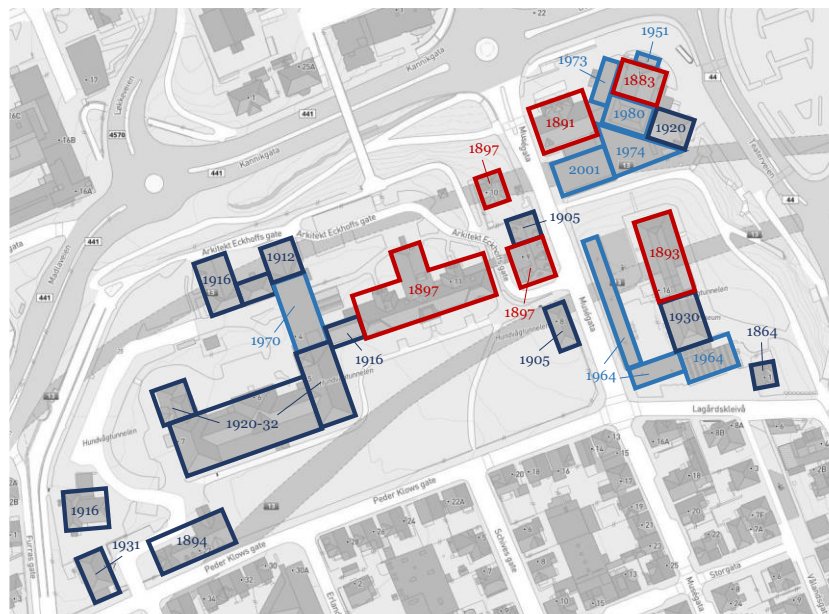
Den kulturhistoriske bebyggelsen på Kannikhøyden

Kannikhøyden med sine frittstående monumentalbygg har en høy kulturhistorisk verdi. Området som i dag rommer Rogaland fylkeskommune, Rogaland Teater og Stavanger museum ble bygd ut i løpet av en periode på mindre enn 15 år, fra 1883 til 1897. Flere av byggene er vernet, men ikke fredet.

Arkitekten var Hartvig Sverdrup Eckhoff (1855–1925); byens eneste fagutdannede arkitekt. Stavanger Theater var hans første store oppdrag. Bebyggelsen er kjennetegnet av tyskinspirert nyrenessanse, men er også inspirert av andre stilepoker. Fasadene er pusset murstein eller teglstein. Arkitekt Eckhoff introduserte en urban, kontinental bebyggelse i Stavanger i stor kontrast til den øvrige trehusbebyggelsen, og det ga tilnavnet «Akropolis».

For å tilpasse byggene til institusjonens behov og endringer er tilbygg og nye bygg tilføyd. Museet er bygget ut to ganger og teateret har vært gjennom mange utbygginger fram til 2012. Turnhallen er nå teaterscene og sykehuset er fylkeshus. Dagens bebyggelse framstår som lite helhetlig.

Virksomhetene og byggene har en sterk forankring i byen og befolkningen, og den planlagte utbyggingen er basert på at driften fortsetter. Det vil spare byggene for større tilpasningsinngrep og sikre deres framtid. Se vedlegg 6 for en mer omfattende vurdering av områdets kulturhistoriske verdier.

Bygningene som er markert med rødt, er tegnet av arkitekt Eckhoff.

Kannikhøyden («Akropolis») sett fra nord ca. 1893 med arkitekt Eckhoffs opprinnelige utforming av Stavanger museum, Stavanger Theater og Turnhallen. Foto: Stavanger byarkiv

Gjenbruk og sambruk gir sparte arealer og et bærekraftig prosjekt

En forutsetning i arkitektkonkurransen vil være at prosjektet skal bidra til vern gjennom bruk. Nøkterne løsninger og sambruk gir sparte arealer.

Vern gjennom bruk er et av målene i [Stavanger kommunes kulturmiljøplan](#). Stavangers kulturmiljø skal være levende steder der kulturminnene brukes, og de mest miljøvennlige byggene er de som allerede er bygd. Teaterbygningen, Turnhallen, den historiske museumsbygningen og tre bygninger som i dag brukes av Rogaland Fylkeskommune er de eldste historiske bygningene på Kannikhøyden og skal bevares og gjenbrukes.

Arkitektkonkurransen vil forutsette transformasjon og gjenbruk av utvalgte historiske bygg, mens øvrig eksisterende bygningsmasse kan vurderes gjenbrukt.

Tre av FNs bærekraftsmål er identifisert som særlig relevante for å skape en kulturell møteplass som kan gi kunst- og kulturopplevelser for alle og et bærekraftig prosjekt.

Nr. 4: God utdanning. Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

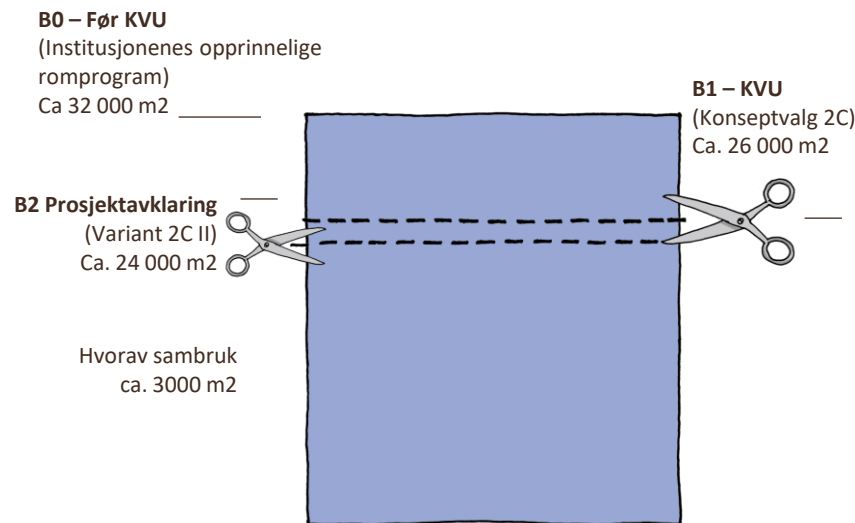
Nr. 10: Mindre ulikhet. Redusere ulikhet i og mellom land.

Nr. 11: bærekraftige byer og lokalsamfunn. Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Gjennom modning av vedtatt konsept har institusjonene redusert sine ønskede romprogram og i fellesskap kommet frem til løsninger for sambruksarealer. Planlagt utbygging har derfor reduserte arealer i forhold til tidligere mulighetsstudier, samtidig som den oppfyller institusjonenes behov for større og mer funksjonelle arealer og viderefører lokalisering på Kannikhøyden.

Tidligere utredninger viser at delt lokalisering av publikumsarealer eller teaterproduksjon gir reduserte samhandlingsgevinster, dublering av støttefunksjoner og økte investerings- og driftskostnader. Det er ikke identifisert alternativt anvendelse av de historiske byggene dersom virksomhetene flytter fra Kannikhøyden.

Levende byrom og kulturell møteplass som fremmer fellesskap og aktivitet

Kannikhøyden, med sine institusjoner, skal bli en kulturell møteplass som fremmer fellesskap og aktivitet. Sambruk og samarbeid mellom teateret og museet vil bidra til å nå kulturpolitiske målsettinger.

Nasjonale kulturpolitiske målsettinger handler om å gi alle tilgang til kultur og legge til rette for et bredt spekter av kulturtilbud over hele landet. Dette er forankret både i Statsbudsjettet for 2024, Kulturlova og Meld. St. 8 (2028-2019).

Nytt teater- og museumsbygg på Kannikhøyden ivaretar flere sentrale, nasjonale kulturpolitiske satsningsområder og vil bidra til å nå nasjonale kulturpolitiske mål:

- Vi vil gi enda flere tilgang til et større mangfold av kunst- og kultur av ypperste kvalitet, samtidig som vi formidler og tar vare på kulturarven.
- Vi vil styrke eksisterende – og skape nye møteplasser. Møteplasser som fremmer mangfold, inkludering, dannelse og demokratisk deltakelse og er tilgjengelig for alle.
- Vi vil inspirere og oppmuntre innbyggerne til å oppleve og delta i kulturaktiviteter – vi skal treffe alle generasjoner og være relevant for generasjonene som kommer.

Meld. St. 8 (2028-2019) Kulturens kraft – Kulturpolitikk for fremtida framhever at kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft, og at et rikt og variert kulturliv er en forutsetning for ytringsfrihet og demokrati.

«Kunst, kultur, idrett, frivillighet, frie medier og offentlig debatt er opplevelser, arenaer og fellesskap som alle skal ha tilgang på. Det betyr mye for hver og en av oss, i livet vi lever» (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2023, s. 11).

*Barn er en viktig målgruppe for kulturinstitusjonene.
Foto: Stig Håvard Dirdal.*

Sambruk og samarbeid

Prosjektets samfunns mål vil innfris ved hjelp av sambruk og samarbeid mellom institusjonene. Dette vil gi en ny dimensjon til deres kjernevirksomhet og samfunnsoppdrag, og bidra til å svare ut statlige mål for kulturpolitikken.

Publikum vil kunne ta del i flere kunstneriske opplevelser i det samme bygget, og fellesareal skal være åpne, gratis og tilgjengelige for alle. Sambruk reduserer totalt arealbehov og gir gevinster i form av stordriftsfordeler, økt samhandling og andre synergieffekter.

Rogaland Teater styrker, formidler og videreutvikler scenekunsten og engasjerer et bredt publikum.

Den kulturelle møteplassen
Rogaland Teater og MUST tilbyr varierte publikumsopplevelser gjennom kultur, scenekunst og kunnskap av høy kvalitet. Kannikhøyden blir et attraktivt samlingssted for hele regionen.

Sambruk:
Drift og vedlikehold, kantine, kafé/bar, kundekontakt, bookingsystem, fellesarealer inne/ute

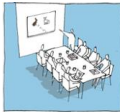

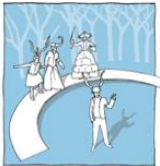

Samarbeid:
Publikumsutvikling, arrangement, barn og unge, møter/eventer/eksterne samarbeid

MUST har ansvaret for å utvikle, forske på, forvalte og formidle Stavanger-regionens største samling av kunst,- kultur og naturarv til et bredt publikum.

Det historiske museumsbygget møter det nye bygget og skaper en kulturell møteplass som fremmer fellesskap og aktivitet.

Den kulturelle møteplassen – areal for sambruk og muligheter for samarbeid

	Felles publikumsareal ute og inne	Barn og unge	Møter, seminar, kantine	Saler, scener og produksjonsfasiliteter
Beskrivelse og funksjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Publikums første møte med bygget • Foajé og gode vrangleareal – romslig og oversiktlig • Billettfri sone/gratis inngang • Billettsalg og butikk • Kafé/servering • Gode forbindelser til garderobe/toaletter og øvrige publikumsfasiliteter • Park og uteområder 	<ul style="list-style-type: none"> • Mer areal barn og unge • Plassering avgjørende for god sambruk • Fleksibel møblering/nærlager • Større areal for mer aktivitet og deltakelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved seminar vil arealene nyttes store deler av døgnet • Fleksibel møblering åpner opp for en aktiv bruk • Åpner opp for utleie og integrering/inkludering • Kantine – teateret • Spiserom – museet • Kantine og spiserom er sambruk • Plassering i nybygg mellom kafe og seminarrom 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 teaterscener • Prøvesaler • Utstillingssaler • Verksteder • Magasiner • Utstillingsproduksjon
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Innblikk i hva du kan oppleve/smakebiter (digitalt og fysisk) • Arrangement og publikumsopplevelser utover ordinært program (forestillinger, konserter og utstillinger o.l.) • Aktiv og attraktiv møteplass dag og kveld • Soner som oppmuntrer til sosial aktivitet • Uhøytidelige samlinger (skoleklasse/gruppe) • Medvirkning med publikum • Rekreasjon, aktivitet og opplevelser utendørs 	<ul style="list-style-type: none"> • Skolebesøk • Fritidstilbud • Gratis inngang på museet for barn og unge under 18 år og studenter • Rogaland Teater tilbyr gratisbilletter til skolene gjennom sponsorsamarbeid. • Formidling barnehage/skole på dagtid • Barneteater ettermiddag/kveld • Arrangement voksne på kveldstid 	<ul style="list-style-type: none"> • Interne møter teateret • Interne møter museet • Fellesmøter • Samarbeid • Utleie 	<ul style="list-style-type: none"> • Flere forestillinger • Flere utstillinger • Foredrag og andre typer arrangement • Publikumstilbud hele dagen, året rundt <ul style="list-style-type: none"> • Museet: mest dagtid, høysesong sommer • Teateret: mest ettermiddag/kveld, lavsesong sommer
Samarbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Programmering av fellesareal og fellesaktiviteter i samarbeid med andre kulturaktører • Samlet kommunikasjon mot publikum – nye publikumsgrupper og bredere lag av befolkningen (alder, mangfold, sosioøkonomisk bakgrunn) • Teater + museum: Ulike billettyper • Samskaping og kreativ innovasjon med andre aktører 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle barn i grunnskolen skal ha besøkt museet og teateret • Skoletilbud barn og unge • Fritidstilbud barn og unge • Samarbeid med eksterne aktører • Samarbeid om å nå flere barn og unge • Tilbud for barn med spesielle behov 	<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv samarbeidspartner kulturlivet, næringslivet, frivilligheten • Sponsorere og andre støttespillere 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetansehub • Unik kompetanse innenfor egne fagfelt • Unik kompetanse på kunst- og kulturtilbud for og med barn og unge • Kunnskapsdeling og kompetansesamarbeid mellom institusjonene og mot andre kunstområder • Samarbeid med andre kunst- og kulturinstitusjoner, virksomheter og aktører

Parkområder for rekreasjon, aktivitet og opplevelser

Publikum vil møte en åpen, inkluderende og attraktiv park på vestsiden av museet, i tråd med Akropolis-visjonens mål. Det kan tiltrekke flere enn dem som vanligvis oppsøker teater- og museumstilbudet, og det vil skape et bedre nærmiljø for innbyggerne.

Rogaland fylkeskommune har i sitt arbeid med nytt fylkeshus undersøkt mulige funksjoner i den store parken foran Fylkeshuset. Det er lagt til rette for lekeplass som er inspirert av museets utstillinger, og at naturmangfold i parken kan benyttes i undervisningsopplegg. Administrasjonen til teater og museum er planlagt inn i fylkeshusets bygg langt Muségaten, og det kan også bidra til mer aktivitet i dette området.

Museumsparken strekker seg også mot teateret. Taket på nybygget mellom teaterhallen og det gamle teateret kan bli en del av parken og gi utsikt mot sentrum. Forplassen til teateret, Leiv Isaksens plass, kan kobles bedre på sentrum gjennom en planfri overgang til stasjonsområdet og bli et aktivt byrom som flere enn gjestene ved teateret vil ha glede av. Riving av eksisterende scenetårn vil gjøre deler av Stavanger museum synlig i bakgrunnen.

De nye parkområdene vil bli tilrettelagt for alle generasjoner, med mulighet for arrangementer og uteservering. Den planlagte museumsparken på sørsiden har status som «byrom med element av lek/aktivitet» og kan fylles med aktiviteter som gjenspeiler barnemuseets innhold.

I planene for nytt teater- og museumsbygg vil parken på vestsiden av museet åpnes opp, og det blir et nytt felles publikumsareal for museet og teateret. Museumsparken knyttes sammen med parken foran Fylkeshuset, som leder videre til Arkeologisk museum.

Investeringskostnader

Gjennom arbeidet med rom- og funksjonsprogram er det gjort endringer som påvirker investeringskostnadene. Antall scener er redusert fra fire til tre, og en del areal er flyttet under bakken. Det er også gjort generelle reduksjoner i arealet til hver av institusjonene og i sambruksareal.

Investeringsbudsjettet viser nå en styringsramme (P50) på 2,54 milliarder kroner eks. mva. og en kostnadsramme på 3,26 milliarder kroner eks. mva. Dette er en reduksjon på åtte prosent, sammenlignet med slik prosjektet så ut etter KVUen. Tallene er i 2023-kroner og tar ikke høyde for lønns- og prisstigning eller byggelånsrenter. Beløpene tar imidlertid høyde for uforutsette kostnader og inkluderer avsetning for usikkerhet. I denne søknaden er det lagt til grunn en foreløpig styringsramme P85 på 3,26 milliarder kroner eks. mva. Det forventes en begrenset mva.-reduksjon.

Stavanger kommune vil jobbe for å redusere usikkerhet og kostnadene til prosjektet i det videre arbeidet. Det legges blant annet opp til å gå i tidlig dialog med markedet i utviklingsfasen, slik at det kan utformes gode kontraktstrategier. I tillegg vil det bli gjort grundige undersøkelser av eksisterende bygg og tomt. Gjennomføringen av byggearbeidene vil bli planlagt nøye, både av hensyn til eksisterende bygg og fordi byggearbeidet vil foregå midt i Stavanger sentrum. På grunn av den sentrale plasseringen og betydningen institusjonene har for byen og regionen vil det lages en strategi for interessenthåndtering slik at både brukervirksomhetene, kommunen, fylkeskommunen og øvrige interessenter blir ivaretatt.

Kunst i kommunale bygg og offentlige uteområder

Stavanger kommune har retningslinjer for kunst i kommunale bygg og offentlige uteområder. Dette innebærer at det årlig blir satt av 1 prosent av kommunens investeringsbudsjett til kunst. Midlene fordeles hvert år på kunstprosjekter etter innstilling fra et kunst- og arkitekturfaglig utvalg. Stavanger kommune er innstilt på å sette av vesentlige midler til kunstprosjekt ved nytt teater- og museumsbygg, og kommunen vil også ivareta dette i parkområder utendørs.

Kostnadspost	Kostnad (millioner, 2023-kroner)
01 Felleskostnader	302
02 Bygning	761
03 VVS	140
04 Elkraft	103
05 Tele- og auto	65
06 Andre installasjoner	189
07 Utendørs	31
08 Generelle kostnader	372
09 Spesielle kostnader	186
13 Tomte/rekkefølge	50
14 Prisstigning	36
Sum basiskalkyle eks. mva.	2 235
P50 eks. mva.	2 540
P85 eks. mva.	3 260

Finansiering og likviditetsplan

Finansieringsplan

For å sikre investeringsbeslutningen er det en forutsetning og en forventning om en tredelt finansiering mellom Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og staten. Avtale om finansiering skal legges fram for både Stavanger bystyre og Rogaland fylkesting.

Stavanger kommunestyre vedtok 27.03.2023 Konseptvalg 2c – samlet utbygging på Kannikhøyden. Konseptvalget ble tatt under forutsetning om at staten dekker minst én tredjedel av de totale prosjektkostnadene. Kommunedirektøren ble gitt mandat til å forhandle med Rogaland fylkeskommune om en avtale om resterende finansiering. Det ble vedtatt at endelig investeringsbeslutning tas når prosjektet er ytterligere modnet og premissene for fordelingen av finansiering er avklart.

Stavanger kommune har så langt brukt cirka 20 millioner til prosjektutvikling, og det er satt av 7 millioner kroner i 2024.

Rogaland fylkesting ga i april 2023 sin tilslutning til at det jobbes videre med konseptvalg 2c. Endelig investeringsbeslutning skal først tas når prosjektet er ytterligere modnet og premissene for fordelingen av finansiering er avklart, herunder statens andel. Videre forutsatte fylkestinget at staten dekker minst én tredjedel av de totale prosjektkostnadene, og at det vurderes tiltak slik at den statlige andelen av investeringene blir så høy som mulig og reflekterer det statlige eierskapet.

I Rogaland fylkeskommunes Økonomiplan 2023–2026 – Årsbudsjett 2023, FT-sak 124/22 er det lagt inn en foreløpig årlig sum til dekning av kapitalkostnader på 5 millioner kroner fra 2025, med en opptrapping i tråd med forventet fremdrift til 15 millioner kroner fra 2026. I den nylig vedtatte Økonomiplan 2024–2027 er denne opptrappingen beholdt og økt til 25 millioner kroner fra 2027.

Likviditetsplan og søknadsbeløp fordelt på utbetalingsår

Stavanger kommune søker for 2025 om 10 millioner kroner til videre prosjektutvikling og totalt sett om tilskudd til investering tilsvarende én tredjedel av prosjektets totale kostnadsramme på beslutningstidspunktet. Med dagens anslag tilsvarer dette totalt 1,09 milliarder kroner eks. mva. i 2023-kroner.

Fremdriftsplanen legger opp til arkitektkonkurranse i 2024 før skisse- og forprosjekt starter opp i 2025. Videre vil det arbeides med detaljprosjektering, anskaffelse og kontrahering av entreprenører i 2026 og 2027, før gjennomføring av byggeprosjektet starter i 2027–2028.

Likviditetsplanen under fordeler kostnadsrammen (P85) for prosjektet på de ulike årene frem til åpning i 2030–2031, basert på erfaring fra hvordan kostnadene har fordelt seg over tid på andre byggeprosjekt. Tallene er i millioner kroner, eks. mva.

Likviditetsplanen viser fordeling mellom søknadsbeløp til KUD og beløpet som er forutsatt dekket av Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune. Fordi det ikke vil være mulig å få tilsagn om tilskudd for nasjonale kulturbygg før tidligst 2025, har vi fordelt søknadsbeløpet for kostnader som påløper i 2024 på etterfølgende år.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
KUD	2*	10	17	180	250	250	200	180
Regionale aktører	7	30	50	420	480	490	410	280
Total likviditetsplan	9	40	67	600	730	740	610	460

* Prosjektet har fått tildelt 2 millioner kroner for 2024.

Framtidig driftsøkonomi for institusjonene

Det er vurdert hvilke øvrige økonomiske konsekvenser et nytt bygg vil få for Rogaland Teater og MUST.

Det er estimert en årlig kostnad til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av byggene på 24,4 millioner kroner eks. mva. Det er lagt opp til en eiendomsforvaltning i tråd med forventningene til statlige bygg jf. St.meld. nr. 32 (2007–2008). Økningen sammenlignet med tilsvarende eiendomsforvaltning på dagens bygninger er på 7,6 millioner kroner per år. Denne er forutsatt fordelt mellom institusjonene i henhold til fordeling av areal. Kostnader til drift av sambruksarealene er delt likt.

FDVU	Mill. 2023-kroner, eks. mva.
Årlig FDVU ved nytt teater- og museumsbygg	24,4
Økning FDVU	7,6

For Rogaland Teater blir billettinntektene påvirket gjennom flere publikumsplasser og repertoarteater som gir flere forestillinger. Økt publikumstill generer en netto inntektsøkning i serveringsdrift. Et nytt bygg vil medføre større interesse hos publikum, mer medieomtale og økt eksponering, og potensialet for sponsorinntekter og gaver kan doubles fra dagens nivå. Når aktiviteten øker med flere produksjoner og forestillinger (variable kostnader), vil det bli behov for flere årsverk (faste kostnader). I tillegg kommer teaterets forholdsmessige andel av FDVU. Tabellen under oppsummerer inntekt- og kostnadsvirkningene for teateret. I sum finner vi en negativ endring i driftsresultat på 4,8 millioner kroner i året.

Økonomiske virkninger Rogaland Teater	Mill. 2023-kroner, eks. mva.
Endring billettinntekter	6,8
Endring serveringsvirksomhet	0,1
Endring sponsorinntekter/gaver	2,8
Endring bygningsdrift	-4,3
Endring kjernevirksomhet	-10,2
Endring i driftsresultat Rogaland Teater	-4,8

MUST har utarbeidet to scenarier for kostnadsvirkninger av utbyggingen. Dersom MUST øker sitt aktivitetsnivå og utvider sitt publikumstilbud, estimerer de at flere besøkende vil øke årlige billettinntekter og øvrige inntekter fra serveringsdrift og sponsor/gavemidler. Billettinntektene utgjør den største delen av inntektsøkningen. De årlige driftskostnadene etter utbyggingen vil imidlertid øke mer, hvor økt bemanning bidrar mest til kostnadsøkningen. I tillegg kommer økte kostnader til FDVU. Tabell nederst til høyre oppsummerer kostnads- og inntektsvirkningene for MUST. Totalt gir dette en negativ endring i MUSTs driftsresultat på 8,1 millioner kroner i året.

Økonomiske virkninger MUST	Mill. 2023-kroner, eks. mva.
Endring billettinntekter	4,3
Andre inntekter	1,4
Endring bygningsdrift	-3,3
Endring kjernevirksomhet	-10,5
Endring i driftsresultat MUST	-8,1

MUST og Rogaland Teater får driftstilskudd av Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og Kultur- og likestillingsdepartementet. Det legges til grunn at kostnader til drift og vedlikehold av byggene dekkes av institusjonenes årlige budsjetter.

Framtidig eier- og driftsansvar

Det er to aktuelle modeller for eierskap og driftsansvar for et nytt teater- og museumsbygg; eiendomsselskap eller eierseksjonssameie. Prosessen er i gang for å avklare driftsmodell og eierskap til byggene.

Rogaland Teater AS og Stiftelsen Stavanger museum eier i dag eiendommene der teateret og museet ligger. Rogaland Teater AS eies av Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og staten.

Museum Stavanger AS eies av Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune. Stiftelsen Stavanger museum og Museum Stavanger AS har en avtale fra 2012 som gjør MUST til byggherre for all utbygging på stiftelsens eiendom, og til eier av alt nytt som bygges på stiftelsens eiendom.

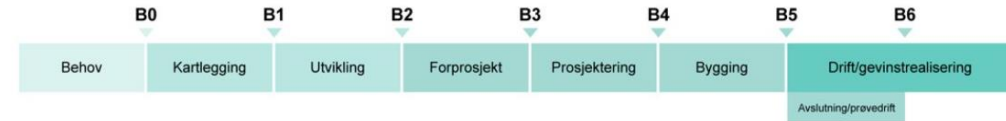
Nytt teater- og museumsbygg i Stavanger har to aktuelle modeller for eierskap og driftsansvar. Det ene er å opprette et eiendomsselskap, det vil si en selskapsrettslig organisering for å bygge ut og forvalte eiendommen. Eiendommene legges inn i selskapet og partene eier aksjer i eiendomsselskapet. Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune kan ha enten direkte eller indirekte eierskap. Institusjonene leier sine nødvendige lokaler av selskapet.

Alternativt kan det opprettes et eierseksjonssameie, som innebærer en eiendomsrettslig organisering av et sameie, der partene bygger noe sammen. Partene har sine definerte seksjoner og definerte fellesareal. Sameiet drives da i utgangspunktet av partene selv.

Det er igangsatt en prosess for å avklare driftsmodell og eierskap til byggene, herunder en rekke juridiske forhold. Endelig valg av driftsmodell vil først være klart når denne prosessen er avsluttet og forankret, både hos Rogaland Teater, MUST, Stiftelsen Stavanger museum, Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Plan for organisering av byggeprosjektet

Stavanger kommune er prosjekteier, og prosjektet utføres i henhold til kommunens byggeinstruks for utvikling og gjennomføring av byggeprosjekter i Bymiljø og utbygging. Mandat og prosjektorganisering frem til endelig investeringsbeslutning er vedtatt politisk.

Stavanger kommunes byggeinstruks.

Stavanger kommune er en erfaren byggherre med et omfattende rammeverk for gjennomføring av byggeprosjekter, og kan blant annet vise til rehabilitering av Stavanger domkirke, nytt konserthus i Stavanger, Tou Scene og MUSTs nye anlegg IDDIS for Norsk grafisk museum og Norsk hermetikkmuseum. Kommunen har en egen anskaffelsesstrategi, og har god kjennskap til regelverket for offentlige anskaffelser som blir ivarettatt i alle kommunens byggeprosjekt.

I det videre arbeidet med nytt teater- og museumsbygg vil kommunen ha ansvar for og planlegge videre organisering og bemanning av forprosjekt, detaljprosjektering og anskaffelser. Det er politisk vedtatt at entreprisreform, kontraktstrategi og organisering av gjennomføringsfasen skal avklares ved beslutningspunkt B2 i henhold til byggeinstruksens prosjektmodell.

Endelig prosjektorganisering i gjennomføringsfasen vil også avhenge av hvilken strategi som blir valgt for eierskap og driftsansvar. Finansieringsavtalen, som skal til politisk behandling i Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune, skal gjøre rede for ansvar for eventuelle kostnadsoverskridelser og inngår som bakgrunn for valget av organisering.

Videre framdrift i prosjektet

Nytt teater- og museumsbygg er et omfattende og komplisert prosjekt som krever god planlegging og samhandling mellom alle parter. Byggeprosjektet vil derfor strekke seg over en lengre tidsperiode. I tillegg til dette må prosjektet hensynta og iverksette en ny reguleringsplan for tomten.

For å realisere et bygg i denne størrelsesordenen i henhold til de offentlige anskaffelsesreglene og i samsvar med Stavanger kommunes byggeinstruks kreves det minimum fire år fra et politisk godkjent prosjektforslag (godkjenning av investeringskostnader) til et nytt teater- og museumsbygg kan åpnes for publikum. Ekstern kvalitetssikring vil bli gjennomført før endelig investeringsbeslutning.

Det er politisk vedtatt å iverksette en arkitektkonkurranse for å offentliggjøre et vinnerforslag som skal videreutvikles til et prosjektforslag/forprosjekt. Hvordan, og i hvilken form denne arkitektkonkurransen skal utlyses er ikke bestemt per dags dato. Det er dog viktig for prosjektteamet å skape et godt samarbeid med NAL og andre relevante aktører for å sikre en god og ryddig prosess for arkitektkonkurransen. Videre vil vinnerforslaget være med å forme den detaljerte reguleringsplanen.

En arkitektkonkurranse for et nytt teater og museum i Stavanger vil være et strategisk valg for å sikre at det endelige designet er innovativt, funksjonelt og passer godt inn med omgivelsene og den historiske bebyggelsen. Konkurransen vil gi et bredt spekter av perspektiver og kreative tilnærminger og sikre at det valgte designet er av høy kvalitet. Videre ønsker Stavanger kommune å øke bevisstheten om prosjektet og generere entusiasme for Nye Rogaland Teater og Stavanger museum.

Framdriftsplanen på neste side er basert på følgende tidsplan:

2024:

- Q1: 01.01.2024 søknad til kultur- og likestillingsdepartementet.
- Q1: Varsel om oppstart med 6 ukers høring av planprogram.
- Q1: Prosjektet bruker første og andre kvartal av 2024 til å forberede arkitektkonkurransen.
- Q2: Prekvalifisering – arkitektkonkurranse
- Q2: Varsel om planoppstart.
- Q3: Arkitektkonkurranse

2025:

- Q1: Stavanger fyller 900 år - offentliggjøre vinner av arkitektkonkurranse.
- Q1-4: Reguleringsprosess pågår. Vinnerutkastet legger grunnlaget for utarbeidelsen av detaljplanen.
- Q1-4: Vinnerutkastet bearbeides og utvikles videre til et skisseprosjekt/forprosjekt sammen med virksomhetene og prosjektteamet.
- Q4: Ferdig behandling av reguleringsplan.

2026

- Q1-3: Forprosjekt
- Q3-4: Ekstern kvalitetssikring
- Q3: B2-behandling i Stavanger kommune. Prosjektet ber om investeringsmidler til byggeprosjektet.

2027:

- Q1-4: Anskaffelse av entreprenører til byggeprosjektet og detaljprosjektering.

2028–2030:

Byggeprosjekt inkl. prøvedrift ca. 36-48 mnd.

2031:

Åpning av Nye Rogaland Teater og Stavanger museum

Framdriftsplan

2024			2025		2026		2027	2028–2031	2031
Q1 Varsel om plan-program med 6 ukers høring	Q2 Pre kvalifisering av Arkitekt-konkurranse – utarbeidelse av konkurranse-grunnlag	Q3/Q4 Arkitekt-konkurranse Q2–4 Varsel om planoppstart. Regulerings-prosess ut året	Q1 Offentliggjøre vinner av arkitektkonkurranse i forbindelse med Stavangers 900- års jubileum	Q1–4 Vinnerutkastet utvikles videre til et skisse-prosjekt/ forprosjekt i samarbeid med byggherren	Q1–3 Videre utvikling av prosjektet til et forprosjekt	Q3–4 Behandling av prosjektforslag i Stavanger bystyre. Prosjektet ber om investerings-midler til bygge-prosjektet	Q1–4 Anskaffelse av entreprenør til byggeprosjektet og detaljprosjektering	Byggeprosjekt inkl. prøvedrift	Åpning
Søknad til Kultur- og likestillings-departementet				Q1–4 Detaljregulering av planforslaget	Q3–Q4 Ekstern kvalitets-sikring				
Finansiering stat, fylke, kommune									

Referanser

Asplan Viak (2022a). *Stedsanalyse Kannikhøyden*.

E. M. Henrichsen, G. A. Kaada og S. Aavitsland (2022) [«Akropolisvisjonen: Én pluss én er lik mer enn to»](#). Stavanger Aftenblad 13.12.2022

Kulturlova (2007). *Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd*. (LOV-2007- 06-29-89)

Kulturdepartementet (2021). Meld. St. 18 (2020–2021) *Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge*.

Kulturdepartementet (2021). Meld. St. 23 (2020–2021) *Musea i samfunnet – Tillit, ting og tid*.

Kulturdepartementet (2023). Prop. 1 S (2023–2024) *Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak). For budsjettåret 2024*.

Kultur- og kirke departementet (2008). St. meld. Nr. 32 (2007–2008) *Bak kulissene*.

MUST (2021). [Museum Stavanger Strategi 2022-2025](#).

Rogaland fylkeskommune (2015). [Regional kulturplan for Rogaland 2015–2025](#).

Rogaland fylkeskommune (2023). [Sak 34/23 Rogaland fylkesting Akropolisvisjonen - konseptvalg og videre arbeid med nytt teater og museumsbygg i Stavanger](#)

Stavanger kommune (2019). [Kommunedelplan for kunst og kultur 2018–2025](#).

Stavanger kommune (2021). [Byromsstrategi for Stavanger sentrum](#).

Stavanger kommune (2022). *Konseptvalgutredning for nytt teater- og museumsbygg i Stavanger*.

Stavanger kommune (2023). [Sak 30/2023 Akropolis-visjonen - prosjekt nr. 3844123 - Konseptvalg av nytt teater- og museumsbygg i Stavanger – Stavanger kommunestyre \(27.03.2023\)](#)

Stavanger kommune (2023). [Stavangers kulturmiljøplan](#).

Årsmelding Rogaland Teater 2022. [Årsmelding 2022 – Rogaland Teater \(rogaland-teater.no\)](#)